

1JN - - Bible en mashi du Congo

Munkwa munene oku barhumisi ba Yezu na Ekleziya bakolaga na C.D.P.C.L. Bukavu, bulya omu EBIBLIYA NTAGATIFU, Verbum Bible, Kinshasa 1992, rhudômire binwa binji bya mashi.

AMARUBA MARHANZI GA MUTAGATIFU YOWANE

1

Enshokolezi

Luderho wacijiraga muntu yo njira eruhisa emwa Nyamuzinda Ishe n'Omugala

¹ Ebyaliho kurhenga aha murhondêro, ebi rhwayumvîrhe, ebi rhwabwîne rhwêne n'amasu girhu, ebirhwasingirîze n'ebi enfune zirhu zâhumirekwo biyêrekîre Oluderho lw'obuzîne, ² -bulya, neci, obuzîne bwaciyêrekîne: rhwâbubwîne, rhuli bahamîrizi bâbwo, rhunammumanyisize obwo buzîne bw'ensiku n'amango bwâli haguma n'Ishe, lero bwanacirhubonekera-, ³ ebi rhwabwîne rhwanayumva, rhummumanyisizebyo ninyu, Iyo ninyu muja omu cinyabuguma cirhu. N'ecinyabuguma cirhu rhwehe ciba haguma n'Ishe n'Omugala Yezu Kristu. ⁴ N'ebîra rhummuyandikirebyo nti Iyo obusîme bwirhu buba bwimâna.

Okukâgenda omu bumoleke

⁵ N'obôla bwo bugo rhwayumvagya arhubwîra, bwo rhummumanyisize: Nyamuzinda aba Bulangashane, na nta mwizimya gumubamwo cirwi n'ehitya. ⁶ Erhi rhwankaderha nti rhushangîre rhwe naye, n'obwo rhudwîrhe rhwagenda omu mwizimya, erhi kunywerha rhunywesire, erhi rhurhanajira eby'okuli. ⁷ Ci erhi rhwankalambagira omu bulangashane nk'oku yêne ali omu bulangashane, obwo erhi rhuli omu cinyabuguma rhwêne na rhwêne, n'omuko gw'Omugala Yezu gwanarhuyêza, gushuke ebyâha birhu byoshi.

Enjira ntanzi: okuyâka ecâha

⁸ Erhi rhwankaderha nti rhurhagwêrhi câha, erhi kucirheba rhucirhebire, n'okuli erhi kurha rhulimwo. ⁹ Erhi rhwankayemêra ebyâha birhu, yene arhatwa omu kanwa kage, anali mushinganyanya, anarhurhengeza ebyâha birhu, arhuyêze, ashuke obubî bwirhu bwoshi. ¹⁰ Erhi rhwankaderha nti nta câha rhwâjizire, erhi rhwamamujira munywesi, n'oluderho lwâge erhi lurhali muli rhwe.

2

¹ Rhwâna rhwâni, ebi mmuyandikirebyo, nti Iyo murhajiraga ebyâha. Ci erhi hankajira owahirima omu câha, rhugwêrhe omulagizi emwa Nyamuzinda Ishe, ye mushinganyanya Yezu Kristu. ² Ye mpyûlo y'ebîra birhu, arhanali ya birhu byônene, ci n'ebî'igulu lyoshi.

Enjira ya kabiri: okukulikira amarhegeko, na bwenêne ely'obuzigire

³ N'ecirhumanyisa oku rhumumanyire c'eci: rhukaba rhunashimbe amarhegeko gâge. ⁴ Oderha, erhi: «Mmumanyire», n'obwo arhashimba amarhegeko gâge, erhi munywesi n'okuli erhi kurhali muli ye. ⁵ Ci oshimba akanwa kâge, oyo erhi obuzigire bwa Nyamuzinda bulongîre lwoshi muli ye. Eco co cimanyîso rhumanyirakwo oku rhuli muli ye. ⁶ Owaderha mpu ali muli ye, kukwânîne

naye abe n'olugendo luli nk'olugendo^a ali agwêrhe. ⁷ Bîra bâni, lirhali irhegeko lihyâhya mmuyandikire, ci liri irhegeko Iya mîra, irhegeko mwâli mugwêrhe kurhenga aha murhondêro; n'eryo irhegeko Iya îlwo lulya luderho mwayumvagya. ⁸ Ci liri n'irhegeko Iihyâhya mmuyandikire, -n'okwola kubonekîne muli ye na muli mwe, - bulya omwizimya gwâhirigisire, n'obumoleke bw'okuli bukola budwîrhe bwamoleka. ⁹ Owaderha mpu ali omu bulanga-shane, n'obwo ashomba mwene wêbo, erhi omu mwizimya aciri. ¹⁰ Ozigira mwene wâbo, erhi ali omu bulagashane, na ntâco cankamuhirimya. ¹¹ Ci oshomba mwene wâbo, erhi omu mwizimya ali, n'erhi omu mwizimya adwîrhe agenda; arhishi aha aja, bulya omwizimya gwâmuhusize amasû.

Enjira ya kasharhu: okurhahira omurhima oku by'en'igulu

¹² Rhwâna rhwâni, mmuyandikire, bulya mwababalîrwe ebyâha binyu oku buhashe bw'izîno Iyâge . ¹³ Ninyu mwe babusi, mmuyandikire bulya muyishi olya obâho kurhenga aha murhondêro^b. Mmuyandikîre, mwe misole, bulya mwâhimire Omubî. ¹⁴ Mmuyandikîre, mwe bâna barho bulya muyishi Larha. Mmuyandikîre, mwe babusi, bulya muyishi olya obâho kurhenga aha murhondêro. Mmuyandikîre mwe misole bulya mukomîre, bulya oluderho Iwa Nyamuzinda lummulimwo, na bulya mwahimire Omubî. ¹⁵ Murhazigiraga igulu^c nisi erhi eby'en'igulu, bulya omuntu akazigira igulu obuzigire bwa Larha Nyamuzinda burhankaba muli ye. ¹⁶ Bulya ngasi byosh! biba en'igulu - iralâ ly'omubiri, irala ly'amasû, n'obucîbone bw'obuhirhi - birhahubuka emwa Larha Nyamuzinda, ci omu igulu bihubuka. ¹⁷ N'igulu kugera lyâgera haguma n'irala lyâlyo; ci ojira obulonza bwa Nyamuzinda ayôrha abâho ensiku n'amango.

Enjira ya kani: okucilanga oku bashombanyi ba Kristu

¹⁸ Rhwâna rhawâni, 'gakola mango ga buzinda^d gano. Mwayumîrhe oku Antikristu^e âyisha; lero abanzi ba Kristu bâyishire mwandu; n'eco co cimanyiso rhumanyirekwo oku gakola mango ga buzinda gano. ¹⁹ Muli rhwe bârhengaga, ci bârhali ba muli rhwe; bulyâla bacibâga ba muli rhwe, rhinga babezire haguma nirhu. Ci kwâli kukwânîne kubonekane n'obwâlagale oku boshi barhâli ba muli rhwe. ²⁰ Mwehe mwâshîzirwe amavurha^f n'Omwimâna^g, na ntyo mweshi mugwêrhe obumanye. ²¹ Ntammurhumiri aga maruba nti bulya murhishi okuli, ci bulya mukumanyire, na bulya nta bunyvesi burhenga omu okuli. ²² Ndigi munyvesi kuleka ohakana oku Yezu ye Kristu? Y'oyo ye Antikristu! Bulya ahakanyire Nyamuzinda Ishe n'Omugala. ²³ Ngasi yeshi ohakanyire Omugala, erhi arhagwêrhi n'Ishe; ohamîriza Omugala, erhi agwêrhe n'Ishe. ²⁴ Mwehe, enyigîrizo mwanyumvîrhe kurhenga aha rnurhondêro, zisêre muli rnwe. Ezo nyigîrizo mwayumvîrhe kurhenga aha murhondêro erhi zankammubêramwo, ninyu mwanabêra muli Omugala na muli Ishe. ²⁵ N'eci co ciragâne arhulaganyagya yêne: akalamo k'ensiku n'amango. ²⁶ Byo nalonzagya okummuyandikira ebyo erhi abakâlonza okummurheba barhuma. ²⁷ Mwehe, amavurha mwashîgagwa naye gammulimwo, na nta bulagîrire mugwêrhe bw'okubwîrizibwa n'omuntu. Ci kulya kuba obushîge bwâge bummubwîriza byoshi, na bulya buli bw'okuli burhanali bunyvesi, musêrage muli ye nk'oku bammuyigîrizize. ²⁸ Neci, rhwâna rhwâni, buno mubêre muli ye, Iyo erhi ankacîyêrekana, rhulangâlira, rhunalek'iyumva enshonyi z'okurhamulirâna hano ayisha.

²⁹ Akaba muyishi oku aba mushinganyanya, mumanyage kwo na kwo oku ngasi ojira

^a**2.6** : Omuganda alabarha aka nnawâbo: naye omukristu akwânîne ayige Mwâmi Yezu omu lugendo lwâge.

^b**2.13** : Obâho kurhenga emurhondêro: Yezu Kristu: Lola Yn 1, 1.

^c**2.15** : Igulu: byo biremwa shetani akolêsa oku kurhushumika mpu rhugomere Nnâmahanga.

^d**2.18** Mango ga buzinda: Kurhenga okufûka kwa Yezu kuhika okuyûrha kw'igulu.

^e**2.18** : Antikristu: ye mwanzi erhi mushombanyi wa Kristu.

^f**2.20** : Mwashîzirwe amavurha: kwo kuderha oku rhwahabirwe Muka Mutagatifu.

^g**2.20** : Omwimâna : Nyamuzinda Ishe, nisi erhi Omugala.

obushinganyanya oburhwa naye.

3

II. Okulama nka bâna ba Nyamuzinda

¹ Mulole buzigire buci Larha Nyamuzinda arhuzigîre, mpu rhukâderhwa bâna ba Nnâmahanga; erhi kwo binali, rhuli bo! N'igulu lirharhwishi, bulya naye lirhamumanyaga. ² Bîra bâni, buno rhuli bâna ba Nyamuzinda, ci oku rhwâyish'iyôrha^h kurhac'ibonekana. Kwône rhumanyire oku amango kwâbone-kana, rhwâyish'imushusha, bulyâla rhwânamubone nk'oku anali.

Enjira ntanzi: okuyâka ecâha

³ Ngasi yeshi ogwêrhe obwo bulangâlire muli yeⁱ acîcêsa nka kulya naye ali mucêse. ⁴ Ngasi muntu ojira ecâha erhi kugoma agimîre irhegeko, bulya okujira ecâha kuba kugomera irhegeko. ⁵ Murhanahabiri oku kurhenza ebyâha kwâmudwîrhe, n'oku nta câha cimubâmwo. ⁶ Ngasi yeshi oli muli ye arhajira câha; na ngasi yeshi ojira ecâha, erhi arhasâg'imubona arhanasâg'imumanya. ⁷ Rhwâna rhwâni, ntâye ommurhebage. Ojira obushinganyanya erhi ali mwimâna, nk'oku oyo^j ali mwimâna. ⁸ Ojira ecâha erhi ali wa shetani, bulya shetani ayôrha aba munya-byâha kurhenga aha murhondêro. Co canarhumaga Mwene-Nyamuzinda aciyêrekana mpu aherêrekeze emikolo ya shetani. ⁹ Ngasi yeshi wabusirwe na Nyamuzinda arhajira câha, bulya emburho^k ya Nyamuzinda emulimwo; arhankanajira câha, bulya abusirwe na Nyamuzinda. ¹⁰ Eci abâna ba Nyamuzinda n'abâna ba shetani bamanyirwakwo c'eci: ngasi yeshi orhajira obushiganyanya arhaba wa Nyamuzinda, n'orhazigira mwene wâbo kwo na kuguma.

Enjira ya kabiri: okukulikira amarhegeko, na bwenêne ely'obuzigire

¹¹ Bulya bw'obo bugo mwayumvîrhe kurhenga aha murhondêro: kukwânîne rhuzigirane. ¹² Rhurhabaga aka Kayini^l wali mwene-Omubî, aniga omulumuna. Na cici amuyirhiraga? Bulya ebijiro byage byâli bibî, ci eby'omulumuna byâli bishingânîne. ¹³ Bene wirhu, murhasômeragwa igulu likammushomba. ¹⁴ Rhwehe rhumanyire oku rhwârhenzire omu lufu rhwaja omu buzîne, bulya rhuzigira bene wirhu. Orhajira buzigire erhi omu lufu ali. ¹⁵ Ngasi yeshi oshomba mwene wâbo erhi ali mwisi, murhanahabiri oku nta mwisi wa bantu wankabâmwo obuzîne bw'ensiku n'amango. ¹⁶ Alagi ecimanyîso rhwamanyirekwo obuzigire bwa Nnâmahanga: ahanyire obuzîne bwâge erhi rhwe rhurhuma. Kuziga nirhu rhukwânîne rhukahâna obuzîne bwirhu erhi bene wirhu barhuma. ¹⁷ Owaba agwêrhe ebirugu by'en'igulu, erhi ankabona mwene wâbo omu bulagîrire, akabula bumufa lukogo, kurhi obuzigire bwa Nyamuzinda bwankabêra muli oyo muntu? ¹⁸ Rhwâna rhwâni, rhumanye rhwankazigirana omu nderho n'omu kalimi, ci rhuzigirane okunali omu bijiro. ¹⁹ Ntyôla kwo rhwâmanya oku rhuli b'okuli, rhwanarhûza n'emirhima yirhu embere zâge, ²⁰ ciru omurhima gwirhu gwankaderha mpu gwarhutumuza akantu, bulya Nyamuzinda alushire omurhima gwirhu, anayishi byoshi. ²¹ Bîra bâni, omurhima gwirhu erhi gwankaba gurharhutumuzizi bici, rhwanalangâlira Nnâmahanga Iwoshi: ²² na ngasi eci rhwankashenga coshi, anarhushobôzaco, kulya kuba rhushimba amarhegeko gâge rhunajira ebi asîma. ²³ N'irhegeko lyâge ly'eri: mpu rhuyemêre izîno ly'Omugala Yezu Kristu, rhunazigirane nka kulya

^h3.2 : Amango rhwaja omu irenge ly'akalamo k'ensiku n'amango.

ⁱ3.3 : ye: Yezu Kristu.

^j3.7 : oyo: Yezu Kristu.

^k3.9 : emburho ya Nyamuzinda: Lyo inême ly'obucêse erhi obuzîne bwa Nyamuzinda omu mirhima yirhu.

^l3.12 Kayini: lola Murh 4, 8.

arhurhegekaga. ²⁴ Naye oshimba amarhegeko gâge ayôrha ali muli Nyamuzinda na Nyamuzinda muli ye; n'ecirhumanyîsa oku ali muli rhwe, gwo gulya Mûka àrhuhâga.

4

Enjira ya kasharhu: okucîlanga oku bashombanyi ba Kristu n'oku igulu

¹ Bîra bâni, murhakâg'iyemêra ngasi mûka, ci mukarhangula eyo myûka, mulole erhi emwa Nyamuzinda yanarhenga, bulya abalêbi b'obwîhambe bàlumîre mwandu omu igulu. ² Ecimanyîso mwamanyirakwo omûka gwa Nyamuzinda c'eci: ngasi mûka guhamîriza oku Yezu Kristu acîjizire muntu erhi emwa Nyamuzinda gwarhenga; ³ na ngasi mûka gurhamîriza Yezu erhi arhali emwa Nyamuzinda gwarhenga; ogwo gwo mûka gw'omushombanyi wa Kristu. Mwayumvîrhe baderha mpu anâyishe; lero y'oyo wahika omu igulu! ⁴ Mw'oyo, rhwâna rhwâni, muli ba Nyamuzinda, mwanabahimire; bulya Oli muli mwe alushire oli omu igulu. ⁵ Bôhe bali b'en'igulu; co cinarhuma iderha lyâbo liba ly'eby'en'igulu, n'igulu linabayumve. ⁶ Rhw'ono rhuli ba Nyamuzinda. Oyishi Nyamuzinda anarhuyumve; orhali wa Nyamuzinda arharhuyumva . Ahôla ho rhumanyira omûka gw'okuli n'omûka gw'obunywesi.

III. Iriba ly'Obuzigire n'Obuyemêre

Iriba ly'obuzigire

⁷ Bazigirwa bâni, rhuzigirane, bulya obuzigire emwa Nyamuzinda burhenga, na ngasi yeshi ozigirana aburhwa na Nyamuzinda, anayishi Nyamuzinda. ⁸ Orhazigirana erhi arhayishi Nyamuzinda, bulyâla Nyamuzinda aba buzigire. ⁹ Obuzigire bwa Nyamuzinda kuli rhwe bwamanyikîne erhi Nyamuzinda àrhuma Omugala cûsha en'igulu mpu arhuhe akalamo. ¹⁰ Obuzigire bwâge bw'obu: arhali rhwe rhwâzigîre Nyamuzinda, ci ye warhuzigîre, arhuma Omugala mpu abe mpyûlo y'ebyâha birhu. ¹¹ Bazigirwa bâni, obûla Nyamuzinda arhuzigîre ntyo, kukwânîne nirhu rhuzigirane. ¹² Nyamuzinda ntâye osâg'imubona. Akaba rhuzigirîne, Nyamuzinda ali muli rhwe, n'obuzigire bwâge buli bwimâna muli rhwe. ¹³ N'eci co cimanyîso rhumanyirakwo oku rhuli muli ye n'oku naye arhulimwo: arhushobozize Omûka gwâge. ¹⁴ Na nirhu rhwono rhwabwîne, rhunahamîrize oku Nyamuzinda Ishe arhumîre Omugala mpu abe Muciza w'igulu. ¹⁵ Ohamîriza oku Yezu ali Mugala wa Nyamuzinda, Nyarnuzinda aba muli ye naye aba muli Nyamuzinda. ¹⁶ Nirhu rhwamanyire rhwanaye-mêra obuzigire Nyamuzinda ajira kuli rhwe. Nyamuzinda aba buzigire; n'oyoôrha oli omu buzigire erhi ali muli Nyamuzinda, na Nyamuzinda erhi ali muli ye. ¹⁷ Mw'oku, obuzigire buli bwimâna muli rhwe: rhukaja ebwa lusiku lw'Olubanja buzira bihamba oku murhima, bulya oku ali kwo nirhu rhuli hano igulu. ¹⁸ Nta bwôba buba omu buzigire; ci obuzigire bwimâna kulibirha bulibirha oku bwôba, bulya nta bwôba nka nta buhane, n'oyôbohire erhi obuzigire bwâge burhasâg'iba bwimâna. ¹⁹ Rhwehe rhuzigirane, kulya kuba ye warhangag'irhuzigira. ²⁰ Owaderha erhi: «Nzigira Nyamuzinda» n'obwo ashomba mucu wâge, oyo erhi kanywesi: bulya orhazigira mwene wâbo adwîrhe abona, ntâko ankazigira Nyamuzinda arhabona. ²¹ Kwo biri, irhegeko arhuhire ly'eri: ozigira Nyamuzinda azigire na mucu wâge.

5

¹ Ngasi yeshi oyemîre oku Yezu ye Kristu, oyo abusirwe^m na Nyamuzinda; na ngasi yeshi ozigira omubusi, azigira n'omwâna aburha. ² Rhumanya oku rhuzigira abâna ba Nyamuzinda, omu kuzigira Nyamuzinda n'omu kushimba amarhegeko gâge. ³ Bulya okuzigira Nyamuzinda kuba omu kushimba amarhegeko gâge. N'amarhegeko gâge garhaba mazirho, ⁴ bulya ngasi hyabusirwe na Nyamuzinda kuhima hihima igulu; n'ecikâhima igulu ceci: buyemêre bwirhu.

Iriba ly'obuyemêre

⁵ Ndi ohima igulu, kuleka oyemîre oku Yezu ye Mugala wa Nyamuzinda? ⁶ Ye Yezu Kristu wayishaga omu mîshi n'omu mukoⁿ; arhali omu mîshi mwône, ci omu mîshi m'omu muko. Na Mûka Mutagatifu ye hamîriza okwo, bulya Mûka Mutagatifu ye Kuli. ⁷ Baligi basharhu abahamîriza: ⁸ Mûka, amîshi n'omuko, n'oku bali basharhu njira nguma bayêrekeza. ⁹ Obu rhuyemêra obuhamîrize bw'abantu, obuhamîrize bwa Nyamuzinda bulushîne. Bulya buli buhamîrize bwa Nyamuzinda, buhamîrize ahamîrizagya Omugala. ¹⁰ Oyemîre Mugala wa Nyamuzinda, obwôla buhamîrize buba muli ye. Ci obula bwayemêra Nyamuzinda, amujira munyweni, bulya arhayemîri obuhamîrize Nyamuzinda ahamîrizagya Omugala. ¹¹ N'obwo buhamîrize bw'obu: Nyamuzinda arhushobozize obuzîne bw'ensiku n'amango, n'okubona buzîne buba omu Mugala. ¹² Ogwêrhe Omugala erhi agwêrhe obuzîne; orhagwêrhi Mugala wa Nyamuzinda, erhi arhagwêrhi buzîne. ¹³ Mmuyandikîre ebyo binwa nti Iyo mumanya oku mugwêrhe obuzîne bw'ensiku n'amango, mwe muyemîre izîno Iya Mugala wa Nyamuzinda.

Enyushûlo

Okusengerera abanya-byâha

¹⁴ Rhucîkubagire Nyamuzinda oku erhi rhwankamushenga akantu nk'oku alonzize, anarhuyumvirhize. ¹⁵ Na bulyâla rhumanyire oku arhuyumvirhiza oku ngasi coshi rhumushenga, rhumanyire oku rhukola rhugwêrhe ebi rhwashengaga. ¹⁶ Erhi omuntu ankabona mwene wâbo ajira ecâha cirhayôha omu lufû, ashenge, anamushobôlera obuzîne: Ntadesiri abajira ebyâha biyôha omu lufû; hali ecâha ciyôha omu lufû^o: arhali co ndesire nti bacishengere. ¹⁷ Ngasi kugomera irhegeko erhi ciri câha, ci hali ecâha cirhayôha omu lufû.

Akanwa kazinda

¹⁸ Rhuyishi oku ngasi yeshi wabusirwe na Nyamuzinda arhajira câha, ci Omuburhwa wa Nyamuzinda^p amulanga, n'Omubî arhakamujira kurhi. ¹⁹ Rhumanyire oku rhuli ba Nyamuzinda, n'oku igulu lyoshi liri omu buhashe bw'Omubî. ²⁰ Kandi rhuyishi oku Mugala wa Nyamuzinda ayishire, n'oku arhushobôzize obukengêre bw'okumanya Nn'okuli^q. N'oyo Nn'okuli rhuli muli ye, omu Mugala Yezu Kristu: Ye Nyamuzinda w'okuli, ye na Buzîne bw'ensiku n'amango. ²¹ Rhwâna rhwâni, muyâke okugashâniza ebiremwa!

^m**5.1** :Ogwerhe ob'uyemêre ; erhi ali mwâna wa Nnâmahanga; kuziga azigira Nyamuzinda kulya omwâna azigira ishe na bene Nyamuzinda boshi.

ⁿ**5.6** : Galya mishi na gulya muko byarhengaga omu lubavu Iwa Yezu (Yn 19, 34-35) byâli cimanyîso c'Obubatizo n'Obukaristiya.

^o**5.16** ecâha ciyôha omu lufû : Ecâha c'omuntu ologorhera Mûka Mutagatifu: Lola Mt 12,31-32; Mk 3,28-30.

^p**5.18** : Yezu Kristu.

^q**5.20** : Nn'okuli: ye Nyamuzinda.